

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

OBCE STRÁNE POD TATRAMI

NA ROKY 2021-2027

Obsah

Slovník pojmov a zoznam skratiek	2
Úvod.....	3
1 História obce Stráne pod Tatrami.....	4
2 Komunitné plánovanie - teoretické východiská.....	5
Vymedzenie pojmov.....	5
Komunitné plánovanie sociálnych služieb.....	6
Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb.....	6
Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS).....	7
Výhody komunitného plánovania.....	7
Podstata komunitného plánovania.....	7
Hlavné princípy komunitného plánovania.....	7
Východiskové dokumenty komunitného plánovania.....	8
3 Komunitný plán sociálnych služieb obce Stráne pod Tatrami.....	9
Zdôvodnenie Komunitného plánovania.....	9
Realizácia komunitného plánovania.....	9
4 Sociálno-demografické údaje.....	10
Základná charakteristika.....	10
Obyvateľstvo.....	10
5 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb.....	14
Cieľové skupiny KP SS v obci Stráne pod Tatrami.....	14
6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb.....	16
Záver.....	17

Slovník pojmov a zoznam skratiek

CPPPaP – Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

ESF – Európsky sociálny fond

EÚ – Európska únia

KP – Komunitný plán

KPSS – Komunitný plán sociálnych služieb

MF – Ministerstvo financií

MPSVR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

OcÚ – Obecný úrad

OcZ – Obecné zastupiteľstvo

MVO – Mimovládne organizácie

OSS – Oddelenie sociálnych služieb

PHSR – plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PSK – Prešovský samosprávny kraj

SPJ – Sociálno-patologické javy

TSP – Terénna sociálna práca

ŤZP – Ťažko zdravotne postihnutý

UoZ – uchádzač o zamestnanie

ÚPSVR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

VPS – Verejno-prospešné služby

VÚC – Vyšší územný celok

Zb – Zbierka

Z. z. – Zbierka zákonov

ZŠ – Základná škola

Úvod

Dnešná spoločnosť prechádza neustálymi zmenami a vývojovým procesom, ktorý sa zameriava na skvalitnenie života obyvateľov, zapájaním ich samotných do diania a participácií vo veciach verejných. Tak je to i pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb v obci. Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály v oblasti sociálnych služieb verejného života na úrovni obce, mesta i kraja. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zväžiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov sociálnych služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj a zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb, komunitných a terénnych služieb, ale i sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie, či odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách. Komunitný plán sociálnych služieb obce Stráne pod Tatrami je vypracovaný na obdobie päť rokov v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb.

1 História obce Stráne pod Tatrami

Stráne pod Tatrami, do roku 1948 Foľvarky, boli obcou, ktorá sa síce prvýkrát spomína písomne len v roku 1438, ale skutočnosť, že jej kostol siaha do konca 13.storočia svedčí o tom, že jej začiatky siahajú minimálne do 13.storočia.

Je možné, že medzičasom zanikla a potom bola znovu osídlená nemeckým obyvateľstvom. V stredoveku bola majerom - Vorwerk = majer - mesta Kežmarok a aj neskôr ostala jeho poddanskou obcou. V 16. storočí je to obec želiarska, neskôr má nemeckých poddaných, ktorí však mali napr. právo sťahovania. Svoj prevažne nemecký charakter stratila vysídlením väčšiny obyvateľstva po druhej svetovej vojne. Opustené usadlosti osídlili obyvatelia z okolitých obcí, čím v živote obec došlo k podstatnej zmene.

Erby obcí sa v mnohých prípadoch odvodzujú od patrocínií kostolov, čo sa spomína patrocínium sv. Martina od 14. storočia. Po rekatolizácii v roku 1700 sa spomína patrocínium Panny Márie. Kostol vtedy užívali spolu katolíci aj evanjelici. V ňom však bol len jeden oltár, ktorý bol zasvätený Povýšeniu sv. Kríža. Dnes sú patrónmi kostola apoštoli sv. Peter a Pavol.

Obec si v roku 1748 dala vyhotoviť pečať s kruhopisom: SIGILUM VORBERGEN.1748. Ako pečaťný znak je v ňom zobrazený Baránok Boží, stojaci akiste na vrchu Sión, ktorý pravou prednou nohou drží palicu s krížom, na ktorej je vlajúca dvojcípa vlajka Zmŕtvychvstalého. Pečať sa používala do konca minulého storočia. Obraz akiste symbolizoval Krista a kríž, teda patrocínium obce. Daný obraz je aj námetom na nový erb obce, jeho vyhotovenie je navrhované podľa uvedeného vyobrazenia. Na modrom štíte kráča na zelenom vršku strieborný baránok, držiaci pravou prednou nohou zlatú palicu s krížom, z ktorej veje dvojcípa červená vlajka. Aj keď farba vlajky nie je v súlade s heraldickými pravidlami, ale výnimky vždy existovali. Z toho možno odvodiť aj farby obce: modrá –biela-červená-zelená-žltá.

2 Komunitné plánovanie - teoretické východiská

Vymedzenie pojmov

- Komunita

„Komunita je termín používaný v rôznych významoch. Pre účely tohto dokumentu ho budeme chápať ako spoločenstvo ľudí žijúcich alebo kooperujúcich v jednej inštitúcii alebo v jednej lokalite.,, (Matoušek, 2008).

Komunita má svoju atmosféru, svoj spôsob komunikácie, svoju hranicu, ktorá je viac alebo menej priepustná voči okoliu. Hranice komunity sú rôzne, môže ísť o geografické, politické, ekonomické alebo sociálne hranice. Komunita ako skupina ľudí, ktorá je našou cieľovou skupinou, je vymedzená prevažne geograficky a sociálne.

Pri geografickom vymedzení hovoríme aj o lokálnom útvare osídlenia či o menšej sociálnej jednotke na lokálnom základe, v ktorej ľudia spolupracujú, aby naplnili svoj život, podieľajú sa na spoločnej kultúre a podobne. Majú konkrétne vzťahy k miestu svojho bydliska a jeho okoliu a môžu byť v podobnej ekonomickej, spoločenskej a sociálnej situácii ako iní obyvatelia tej istej časti.

Sociálna komunita je skupina osôb, ktoré majú spoločné sociálne znaky. V našom prípade to znamená prevažne znaky sociálneho znevýhodnenia a môžeme teda hovoriť aj o cieľových skupinách sociálnej práce, ktoré žijú v danej lokalite. Na druhej strane môžu v tom istom regióne existovať sociálne komunity, ktoré môžu byť pri riešení problémov cieľových skupín nápomocné (napríklad príbuzní, dobrovoľníci, charita a podobne).

- Plánovanie

je proces, prostredníctvom ktorého sa komunita chce dostať zo súčasnej situácie do lepšej budúcnosti, resp. do budúcnosti, ktorá by viac vyhovovala občanom komunity. Plánovanie je stanovenie cieľov - k čomu chceme smerovať, ako a kedy si to prajeme dosiahnuť, v akom prostredí budú naše plány realizované, aké sú reálne alternatívy pre dosiahnutie našich cieľov, ktoré alternatívy sa javia ako najefektívnejšie, voľba postupu činností, ktoré budeme presadzovať.

- Sociálna služba

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,

b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,

c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,

d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,

e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,

f) zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce.

- Nepriaznivá sociálna situácia

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením, alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb pre svoje životné návyky, alebo pre spôsob života,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok, alebo návykových škodlivých činností,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa vo veku do siedmich rokov veku,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok
- f) pre výkon opatrenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- i) z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania

Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí, mikroregiónov alebo krajov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, cieľom ktorého je:

- napĺňanie potrieb občanov odkázaných na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- zabezpečovanie zdrojov (finančných a personálnych) na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- hľadanie optimálnych riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí,
- zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb,
- vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Obec utvára podmienky - na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb v zmysle zákona

- na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu
- na účel predchádzania vzniku, alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií
- nariadenia miestnych sociálnych problémov.

Charakteristickým znakom utvárania podmienok je dôraz, kladený na:

- Zapájanie všetkých tých, ktorých sa spracovávaná oblasť týka
- Dialóg, vyjednávanie a konsenzus
- Dosiahnutie výsledku, ktorý je prijateľný a podporovaný väčšinou účastníkov

Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb

- Zadávatelia sociálnych služieb - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú a organizujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje.
- Poskytovatelia sociálnych služieb - subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom - obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo samosprávnym krajom – „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ a ďalšia právnická osoba a fyzická osoba –

„neverejný poskytovateľ sociálnej služby“.

- Užívatelia sociálnych služieb - osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby z dôvodu ich nepriaznivej sociálnej situácie. Do nepriaznivej sociálnej situácie sa jednotlivec môže dostať z rôznych príčin, napr.: v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, životných návykov, spôsobu života, ktorý vedie ku konfliktu so spoločnosťou, trestno-právnej činnosti a pod.
- Verejnoscť - rodinní príslušníci užívateľov sociálnych služieb, občania žijúci na príslušnom území, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb priamo nedotýka, ale v blízkej budúcnosti môžu patriť k potenciálnym užívateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života.

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)

Je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi sociálnych služieb. Poukazuje na potreby v danej komunite, pričom poskytuje aj alternatívy finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite.

Výhody komunitného plánovania

Do procesu komunitného plánovania sú zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb (zadávatelia, poskytovatelia, užívatelia), čo výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie nielen v procese plánovania, ale aj v rozhodovacom procese, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania. Komunitný plán sociálnych služieb zabezpečuje, aby sociálne služby zodpovedali miestnym potrebám a reagovali na miestne špecifiká.

Podstata komunitného plánovania

Zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú, resp. sa môžu v budúcnosti dotýkať do otvoreného dialógu o podobe sociálnych služieb. Základom je zisťovanie potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení. Zásadný význam má poznanie záujmu všetkých zúčastnených strán (zadávatel'ov, poskytovateľ'ov a prijímateľ'ov sociálnej pomoci) a verejnosti, ich vzájomné prepojenie a spolupráca.

Hlavné princípy komunitného plánovania

- Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor.
- Zapájanie miestneho spoločenstva – rôzne formy oslovenia a zapojenia verejnosti
- Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov, spolupráca s podnikateľskými subjektami, ktoré sa angažujú v sociálnej oblasti, svojpomocné skupiny, pomoc rodiny, susedská výpomoc a pod.
- Práca s informáciami – rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie verejnosti.
- Priebeh spracovávania komunitného plánu (KP) – je rovnako dôležitý ako výsledný dokument. Proces spracovávania KP je založený na vyhľadávaní, zapájaní a diskusii rôznych ľudí, čo zabezpečuje, že navrhovaný systém zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam a

zdrojom.

- Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce – dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi KP.
- Kompromis priania a možností – výsledkom KP je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Dôležitú úlohu zohráva spoločná dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov KP podieľať

Východiskové dokumenty komunitného plánovania

Základným východiskom tvorby Komunitného plánu je Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Zb., ktorý presne definuje povinnosti obce vo vzťahu ku komunitnému plánovaniu. §83 bod 2 hovorí, že obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode. Určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030. Národné priority predstavujú nástroj štátnej politiky na smerovanie a prezentovanie východiskových systémových záujmov, úloh a podporných opatrení v oblasti sociálnych služieb a sú vypracované v súlade s pôsobnosťou Ministerstva práce a zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Zb. z. v platnom znení.

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Prešovského samosprávneho kraja do roku 2025. Následný dokument určil ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode Prešovského samosprávneho kraja (PSK). Víziou je postupne prispôbovať svojimi činnosťami poskytované služby trendom v oblasti sociálnych služieb so zohľadnením možností a podmienok jednotlivých zariadení a vytvoriť tak stabilnú sieť poskytovateľov

3 Komunitný plán sociálnych služieb obce Stráne pod Tatrami

Zdôvodnenie Komunitného plánovania

Programovacie obdobie 2021-2027

Prijatím zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách vyplynula povinnosť pre obce a mestá vypracovať komunitný plán sociálnych služieb. Vypracovaním tohto Komunitného plánu sa detailnejšie špecifikujú jednotlivé konkrétne služby pre jednotlivé skupiny občanov: - deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia, ťažko zdravotne postihnutí občania a občania so zdravotnými obmedzeniami, seniori, ich finančné, materiálové, organizačné potreby a personálne a finančné zabezpečenie. Komunitný plán priamo súvisí so strednodobým programovým dokumentom obce – Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Stráne pod Tatrami. Komunitný plán vychádza z analýzy stavu existujúcich služieb a ich poskytovateľov na území obce, z potrieb obyvateľov obce a z finančných možností obce.

Komunitný plán sociálnych služieb umožňuje každému občanovi obce, orgánom samosprávy ako i prijímateľom a poskytovateľom sociálnych služieb prezentovať svoje záujmy, potreby a nároky. Ich záujmy a potreby sa môžu samozrejme líšiť. Jednotlivé strany musia o svojich potrebách a záujmoch diskutovať, informovať sa o možných zdrojoch ich naplnenia, spolupracovať a spoločne hľadať kompromisné riešenia, ktoré by aspoň čiastočne vyhovovali všetkým a pre nikoho by neboli prehrou. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zväžiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity.

V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne plánujú títo aktéri, tzv. triáda:

- Objednávateľa služieb
- Poskytovatelia služieb
- Prijemcovia služieb (klienti)

Komunitný plán je spracovaný v súlade s programovými dokumentmi a prioritami obecného, krajského a národného rozvoja sociálnych služieb v európskom kontexte a je konkretizovaný na miestne pomery. Komunitný plán je otvorený dokument, ktorý je možné podľa potreby aktualizovať.

Realizácia komunitného plánovania

Komunitný plán sociálnych služieb obce Stráne pod Tatrami je zameraný na zlepšenie ponuky, kvality, dostupnosti, efektivity a využitia existujúcich sociálnych služieb a na rozšírenie sociálnych služieb v obci o nové služby v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Cieľom plánovania je ponuku sociálnych služieb a sociálnej pomoci nastaviť tak, aby rešpektovala miestne podmienky a potreby občanov žijúcich v obci Stráne pod Tatrami.

4 Sociálno-demografické údaje

Základná charakteristika

Charakteristika územia

Základná charakteristika obce Stráne pod Tatrami	
Kód obce	523909
Názov okresu	Kežmarok
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	Obec
PSČ	059 76
Telefónne smerové číslo	52
Prvá písomná zmienka o obci	1438
Nadmorská výška obce v m	693
Celková výmera územia obce v m²	3 040 000

Obec Stráne pod Tatrami leží v oblasti vysokohorského prostredia uprostred Popradskej kotliny na východnom úpätí Vysokých Tatier vo výške 700 m nad morom, čo ju radí medzi vysokohorské obce. Má vhodné prírodné prostredie, prírodno – krajinné dispozície. Obec je súčasťou okresu Kežmarok tým aj Prešovského samosprávneho kraja. Krajina je využívaná na poľnohospodárske účely.

Obyvateľstvo

Demografická štatistika poskytuje informácie o obyvateľoch obce Stráne pod Tatrami, o jej stave, štruktúre v jednotlivých časových úsekoch. Za nosné boli považované informácie získané z OcÚ v Stránach pod Tatrami. V rámci komunitného plánovania sociálnych služieb bola demografická štruktúra zameraná na:

- počet obyvateľov obce
- štruktúru obyvateľov (z rôznych hľadísk- pohlavie, ekonomická aktivita a pod.)

Tabuľka č. 1 – Počet obyvateľov obce Stráne pod Tatrami

ukazovateľ	2017	2018	2019	2020
Ženy	1054	1085	1110	1144
Muži	1069	1103	1123	1151
Spolu	2123	2188	2233	2295

Zdroj: OcÚ Stráne pod Tatrami

Z uvedenej tabuľky č. 1 vyplýva, že počet obyvateľov v Stráňach pod Tatrami je stabilizovaný, medzi jednotlivými rokmi sú len mierne poklesy a nárasty. Zastúpenie obyvateľstva z hľadiska pohlavia je vyvážené.

Tabuľka č. 2 - Veková štruktúra obyvateľov obce

ukazovateľ	2017	2018	2019	2020
do 7 rokov	481	543	564	497
7-18 rokov	576	597	607	627
19-60 rokov	1008	981	992	1093
nad 60 rokov	67	67	70	78

Zdroj: OcÚ Stráne pod Tatrami

Štruktúru obyvateľov sme z hľadiska potrieb rozdelili do štyroch kategórií. Mierny nárast nastal v kategórii predproduktívneho veku (7-18 rokov). V skupine občanov v produktívnom veku sú malé rozdiely v jednotlivých rokoch, ale v porovnaní s inými vekovými kategóriami je zastúpenie obyvateľov najvyššie. Zastúpenie obyvateľov v kategórii nad 60 rokov je stabilne najnižšie, čo znamená, že dôchodcov je v obci pomerne málo.

Tabuľka č. 3 - Počet obyvateľov - narodenie, úmrtie

ukazovateľ	2017	2018	2019	2020
narodenie	69	79	67	77
úmrtie	3	6	10	10

Zdroj: OcÚ Stráne pod Tatrami

Veková štruktúra obyvateľstva je jedna z najdôležitejších demografických charakteristík, pretože je výsledkom vo vývoji pôrodnosti a úmrtnosti a určuje vývoj obyvateľstva obce do budúcnosti.

Tabuľka č. 4 - Inštitúcie

Inštitúcia	Sídlo		
Základná škola	Stráne pod Tatrami	obec	r. osada
Materská škola	Stráne pod Tatrami	obec	
Základné školy	Kežmarok	okolité mestá	
Materské školy	Kežmarok	okolité mestá	
Stredné školy	Kežmarok	okolité mestá	
Odborné učilištia	Kežmarok	okolité mestá	
Umelecké školy	Kežmarok	okolité mestá	
Špeciálno-ped. Poradňa	Stráne pod Tatrami	obec	Kežmarok
Detská poradňa	Kežmarok		r. osada

Detská ambulancia	Kežmarok	okolité mestá	
Praktický lekár pre dospelých	Kežmarok	okolité mestá	
Súkromné ambulancie	Kežmarok	Poprad	okolité mestá
Nemocnica Dr. Alexandra	Kežmarok		
Terénna sociálna práca	Stráne pod Tatrami		r. osada
Terénna sociálna služba	Stráne pod Tatrami		r. osada
Pošta	Stráne pod Tatrami		r. osada
Slovenská pošta	Mlynčeky	Kežmarok	
Daňový úrad	Kežmarok		
Sociálna poisťovňa	Poprad	Kežmarok	
Zdravotné poisťovne	Kežmarok	Poprad	
ÚPSVR	Kežmarok		
Okresný úrad	Kežmarok		
Stavebný úrad	Kežmarok	Stráne p/Tatrami	
Matrika	Kežmarok		
Cirkev	Kežmarok	Stráne p/Tatrami	
Polícia	Obvodné oddelenie	Kežmarok	
Polícia	Okresné riaditeľstvo	Kežmarok	

Občania obce Stráne pod Tatrami môžu využívať inštitúcie, ktoré aktívne pracujú v obci Stráne pod Tatrami ako aj v okolitých obciach a mestách.

- Zdravotné zariadenia, ktoré využívajú občania obce v okolitých mestách a obciach majú podstatný význam pri zdravotnej prevencii ako aj pri liečbe rôznych ochorení. Na štandardnom poskytovaní zdravotníckych služieb sa podieľajú aj neštátne ambulancie.
- Výchovno-vzdelávací proces v základných školách prebieha podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov. Prevádzka v materskej a základnej škole v obci prebieha v dvoch zmenách.
- Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, stavebníctve a s nimi súvisiacich službách a iných odvetviach hospodárstva. Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Skrytú nezamestnanosť, t. j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov, nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi. Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní.
- Terénna sociálna práca (TSP) – jej hlavným cieľom je komplexné riešenie sociálnej inklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci.

Prostredníctvom terénnej sociálnej práce obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia. Terénna sociálna práca je zabezpečovaná dlhodobo. V súčasnosti sú zamestnaní 2 terénni pracovníci. 2 pracovníkov obec zamestnáva v Terénnej sociálnej službe krízovej intervencie. Zameranie ich činnosti môžeme zhrnúť nasledovne:

Zlepšenie životnej situácie a integrácia sociálne vylúčených skupín obyvateľov najmä marginalizovaných rómskych komunít s ohľadom na ich špecifické potreby a podmienky prostredníctvom nevyhnutnej pomoci.

Predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine, ochrana práv a právom chránených záujmov detí, predchádzanie prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu detí a plnoletých osôb a zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov.

Integrovanie marginalizovaných rómskych komunít s ohľadom na ich špecifické potreby a podmienky prostredníctvom nevyhnutnej osobitnej pomoci.

- Financovanie sociálnych služieb je zabezpečované z rozpočtu obce, štátnych dotácií a grantov, ktoré sa obec snaží získať cez rôzne projekty.

5 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

Úlohou Komunitného plánu sociálnych služieb a jeho realizácie je vybudovanie funkčného systému prevencie, účinné riešenie problematiky záškoláctva, postupné odstraňovanie bariér v obci. Vytvoriť funkčný, široký a dostupný systém sociálnych služieb pre obyvateľov obce. Veľmi dôležitým predpokladom do budúcnosti je podrobné poznanie potrieb týchto služieb. Odhad potreby služieb v obci môžu dopĺňať a upresňovať demografické trendy a vývoj, odhady expertov a predstaviteľov samospráv a vyjadrenia samotných obyvateľov.

Cieľové skupiny KP SS v obci Stráne pod Tatrami

Na základe zmapovania demografickej štruktúry obyvateľov obce, existujúceho stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb a sociálnej pomoci v obci, ako aj sumarizáciu potrieb občanov vo vzťahu k sociálnej pomoci a sociálnym službám je proces KPSS zameraný na tri cieľové skupiny, s ktorými budeme pracovať. Cieľové skupiny:

- Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia
- Seniori
- Ťažko zdravotne postihnutí a občania so zdravotnými obmedzeniami

Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia

Záškoláctvo a nízke povedomie rodičov v oblasti vzdelávania detí, nárast počtu žiakov, ktorí končia povinnú školskú dochádzku v nižšom ako deviatom ročníku, nárast počtu rodín v krízových sociálnych situáciách, neúplné rodiny, vysoké percento nezamestnaných....to sú skutočnosti, ktoré poukazujú na potrebu venovať sa aj naďalej v procese KPSS tejto cieľovej skupine.

Zámerom KPSS je nastaviť pomoc a služby v sociálnej oblasti tak, aby bolo možné predchádzať sociálnej izolácii a deprivácii tejto cieľovej skupiny.

Ciele a priority tejto cieľovej skupiny:

- Komplexná sociálna starostlivosť v oblasti minimalizácie negatívnych javov súvisiacich s procesom vzdelávania u žiakov a mládeže zo sociálne znevýhodneného prostredia, účinné riešenie problematiky záškoláctva.
- Zdokonaliť funkčný systém prevencie v oblasti predchádzania sociálno-patologických javov. Medzi najčastejšie sa vyskytujúce sociálno-patologické javy patria poruchy správania, záškoláctvo, šikanovanie, agresivita, týranie, zneužívanie a zanedbávanie detí, kriminalita, vandalizmus, alkoholizmus a iné drogové závislosti. Preto je nutné nabádať k plneniu si povinností, k dodržiavaniu zákonnosti, kladeniu dôrazu na trávenie voľného času, zlepšenie právnej výchovy a pod. V záujme dosiahnutia pozitívnych výstupov je nevyhnutný jednotný a systematický prístup všetkých relevantných subjektov (rodičov, OcÚ, školy, ÚPSVaR, MVO).
- Funkčný systém krízovej intervencie a sociálnej pomoci pre deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia, efektívny systém komunikácie MVO a ostatných inštitúcií pracujúcich s deťmi, mládežou a rodinami. Realizácia terénnych programov pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia, podpora voľnočasových aktivít pre deti a mládež. Komplexný systém pomoci osobám v krízovej životnej situácii prostredníctvom komunitnej a terénnej práce

- Zabezpečenie pomoci deťom a rodičom zažívajúcim násilie. Komplexný systém prevencie a pomoci deťom a rodičom, zažívajúcim násilie.

Občania a Ťažko zdravotne postihnutí so zdravotnými obmedzeniami a seniari

Seniari a zdravotne postihnutí ľudia v každodennom živote narážajú na mnohé prekážky, ktoré bránia ich zapojeniu sa do všetkých oblastí spoločenského života. Zdravotné postihnutie občana, či vysoký vek často prinášajú so sebou nielen neschopnosť občana postarať sa o seba, zabezpečiť svoje životné potreby, ale aj zvýšené životné náklady, ktoré si občan nedokáže pokryť vlastným pričinením tak, aby nepoklesla jeho životná úroveň, prípadne životná úroveň rodiny. Cieľom KPSS pre občanov so zdravotným postihnutím v obci Stráne pod Tatrami je podporiť ich sociálnu integráciu vo všetkých oblastiach života.

Ciele a priority tejto cieľovej skupiny:

- Rozšírenie ponuky sociálnych služieb o nové typy služieb podľa potrieb a požiadaviek tejto cieľovej skupiny v obci
- Eliminácia bariér ako dôležité opatrenie, nakoľko bariéry považuje za vážny problém. Postupné odstránenie už existujúcich bariér zabezpečí zlepšenie dostupnosti služieb a tým aj sebestačnosti tejto cieľovej skupiny.

Sociálna integrácia ŤZP občanov a občanov so zdravotnými obmedzeniami v obci, či seniorov je problém v obci. Obec plánuje výstavbu multifunkčného zariadenia, kde budú zabezpečené vhodné a dostupné priestory pre aktívny život tejto cieľovej skupín

6 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Stráne pod Tatrami úzko participuje s PHSR obce. Cieľom je vytvoriť podmienky pre kvalitný spoločenský život v meste pre všetky vekové skupiny obyvateľov.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Stráne pod Tatrami má strednodobý časový charakter a je spracovaný na obdobie siedmich rokov 2021-2027. Ide o otvorený dokument v rámci ktorého sa nevyklučujú jeho prípadne úpravy, korekcie a doplnky v danom období. Úpravy a zmeny Komunitného plánu sociálnych služieb sú v kompetencii Obce Stráne pod Tatrami. Navrhované zmeny a úpravy vstúpia do platnosti po schválení Obecným zastupiteľstvom v Stránach pod Tatrami. Komunitný plán je záväzným dokumentom pre tvorbu rozpočtu obce v súlade so zásadami programového rozpočtu. Je základným dokumentom pre tvorbu sociálnych projektov, rozvojovým dokumentom, ktorého aktivity obec priamo realizuje alebo vytvára podmienky na ich realizáciu inými subjektmi v prospech sociálneho rozvoja obce. Komunitný plán je rozvojový a usmerňujúci dokument pre všetky subjekty vykonávajúce činnosť na území obce Stráne pod Tatrami, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho charakteru.

Záver

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii s cieľom umožniť im zapojiť sa do bežného života v spoločnosti a ochrániť ich pred sociálnym vylúčením.

V obci Stráne pod Tatrami sa sociálnej oblasti venuje pozornosť od vzniku samosprávy. Prejavilo sa to postupným personálnym obsadením, postupným zriaďovaním žiadaných služieb. Našou úlohou je vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život a postupne zlepšovať životné, pracovné a sociálne potreby našich obyvateľov.

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín a vtiahnutie do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji. No a samotným výsledkom tohto plánovania by mali byť odpovede na otázky typu: Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb? Ako už fungujúce a poskytované sociálne služby v obci skvalitniť a aké nové vytvoriť, či aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť? Preto zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným a koordinovaným postupom.

„Komunitný plán sociálnych služieb obce Stráne pod Tatrami na roky 2021 – 2027“ bol schválený Obecným zastupiteľstvom v Stráňach pod Tatrami , dňa 15.11.2021 uznesením číslo 70/2021.

Rastislav Sloveňák
Starosta obce

Spracovateľ KPSS:
Obecný úrad Stráne pod Tatrami
Stráne pod Tatrami č. 2
059 76 Mlynčeky

